

JOURNAL OF RECREATION AND TOURISM RESEARCH

ISSN: 2148-5321

Year : 2018

Volume : 5

Issue : 1

Journal of Recreation and Tourism Research

2018

Volume 5

Issue 1

Journal of Recreation and Tourism Research (JRTR), is a double blind peer reviewed journal, aims at covering theoretical and empirical research that span the entire range of recreation and tourism. The journal publishes theoretical and empirical papers or case studies relating to management, recreation and tourism.

Editor

Ali YAYLI (Ph.D.)

Ercan YAVUZ (Ph.D.) editor@JRTR.org

Assistant Editors

M. Murat KIZANLIKLI (Ph.D.)

Özgür YAYLA (Ph.D.)

The Members of The Editorial Board

Ali YAYLI (Ph.D.)

Evren GÜÇER (Ph.D.)

Ercan YAVUZ (Ph.D.)

Yalçın ARSLANTÜRK (Ph.D.)

H. Dilek SEVİN (Ph.D.)

Hakan ÇETİNER

BOARD OF REFEREES

Ahmet UŞAKLI (Ph.D.)	Gazi University	Turkey
Akyay UYGUR (Ph.D.)	Gazi University	Turkey
Ali Turan BAYRAM (Ph.D.)	Sinop University	Turkey
Ali YAYLI (Ph.D.)	Gazi University	Turkey
Artur KOZLOWSKI, (PhD)	WSB Schools of Banking	Poland
Aslı TAŞCI (Ph.D.)	University of Florida	USA
Ayşın PAŞAMEHMETOĞLU (Ph.D.)	Özyeğin University	Turkey
Azize TUNÇ (Ph.D.)	Gazi University	Turkey
Bilgehan GÜLCAN (Ph.D.)	Gazi University	Turkey
Burhan KILIÇ (Ph.D.)	Muğla University	Turkey
Cafer TOPALOĞLU (Ph.D.)	Muğla University	Turkey
Cüneyt TOKMAK (Ph.D.)	Kırgızstan-Turkey Manas U.	Kırgızstan
Doğan KUTUKIZ (Ph.D.)	Muğla University	Turkey
Elbeyi PELİT (Ph.D.)	Afyon Kocatepe University	Turkey
Ercan KARAÇAR (Ph.D.)	Sinop University	Turkey
Ercan TAŞKIN (Ph.D.)	Dumlupınar University	Turkey
Ercan YAVUZ (Ph.D.)	Gazi University	Turkey
Evren GÜÇER (Ph.D.)	Gazi University	Turkey
Gonca GÜZEL ŞAHİN (Ph.D.)	Atılım University	Turkey
Gül GÜNEŞ (Ph.D.)	Selçuk University	Turkey
H. Dilek SEVİN (Ph.D.)	Gazi University	Turkey
Hüseyin ALKIŞ (Ph.D.)	Adıyaman University	Turkey
Hüseyin GÜMÜŞ (Ph.D.)	Mersin University	Turkey
Kurtuluş KARAMUSTAFA (Ph.D.)	Erciyes University	Turkey
M. Murat KIZANLIKLI (Ph.D.)	Gazi University	Turkey
Muharrem TUNA (Ph.D.)	Gazi University	Turkey
Murat ÇUHADAR (Ph.D.)	Süleyman Demirel University	Turkey
Nilüfer GÜRER (Ph.D.)	Gazi University	Turkey
Özgür YAYLA (Ph.D.)	Gazi University	Turkey
R. Pars ŞAHBAZ (Ph.D.)	Gazi University	Turkey
Salih KUŞLUVAN (Ph.D.)	Medeniyet University	Turkey
Sedat YÜKSEL (Ph.D.)	College of Applied Sciences	Omman
Selma UYGUR (Ph.D.)	Gazi University	Turkey
Serdar ÇÖP (Ph.D.)	Gelişim University	Turkey
Suat KARAKÜÇÜK (Ph.D.)	Gazi University	Turkey
Tanja ARMENSKI (Ph.D.)	University of Novi Sad	Serbia
Umut AVCI (Ph.D.)	Muğla University	Turkey
Üzeyir KEMENT (Ph.D.)	Bingöl University	Turkey
Yalçın ARSLANTÜRK (Ph.D.)	Gazi University	Turkey
Yasin BOYLU (Ph.D.)	Gazi University	Turkey
Yavuz BOZKURT (Ph.D.)	Dumlupınar University	Turkey
Yüksel ÖZTÜRK (Ph.D.)	Gazi University	Turkey
Zelia BREDA (Ph.D.)	University of Aveiro	Portugal

JOURNAL OF RECREATION AND TOURISM RESEARCH (JRTR)

ISSN: 2148-5321

2018

Volume 5

Issue 1

CONTENTS

Page

Emin ARSLAN, Ediz GÜRİPEK, Cemal İNCE

İşe Yabancılaşma ve Kişi-Örgüt Uyumu Arasındaki İlişkide Kariyer Bağlılığının Rolü: Otel İşletmelerinde Bir Araştırma (The Role of Career Commitment in Relationship Between Work Alienation and Person – Organization Fit: A Study in Hotel Businesses) 1-12

Fatih TOLGA, Ebru ŞENTÜRK

Üniversite-Kent İşbirliğinde Fiziksel Engellerin Tespitine Yönelik Bir İnceleme: Osmancık Engel Haritası (A Study on The Detection of Physical Disabilities in University-City Cooperation: Osmancık Barrier Map).....13-22

Sezer KARASAKAL, Aslıhan DURSUN

Destinasyona Yönelik İtici ve Çekici Faktörler: Bir Literatür İncelemesi (Destination Based Pull and Push Factors: A Literature Review).....23-37

Şule ARDIÇ YETİŞ, Zeynep ÇOKAL

Kış Turizmi Alanında Yayımlanan Makalelerin Bibliyometrik Profili (Bibliometric Analysis of Published Articles on Winter Tourism).....38-52

Elbeyi PELİT, Ahmet BAYTOK, H. Hüseyin SOYBALI, İbrahim KILIÇ

Otel İşletmeleri İşgörenlerinin Nepotizm Algılarının Yöneticilere Olan Güvene Etkisi: Afyonkarahisar'daki Beş Yıldızlı Otellerde Bir Uygulama (The Effect of Hotel Employees' Nepotism Perceptions on Trust in Their Managers: An Application in Five Star Hotels in Afyonkarahisar)...53-70

Fatma AKDENİZ, Hacer BAKIR SERT

Alternatif Turizmin Parlayan Yıldızı; Oymapınar (Manavgat, Antalya, Türkiye) (The Shining Star of Alternative Tourism; Oymapınar (Manavgat, Antalya, Turkey)).....71-78

Ahmet BÜYÜKŞALVARCI, Mustafa Cüneyt ŞAPCILAR, Meltem TUNCEL

Yerel Çekiciliklerin Turizme Kazandırılmasına İlişkin Tutumlar; Turizm Paydaşları Üzerine Bir Araştırma (Attitudes Towards Local Attractions to be Brought in Tourism: A Research on Tourism Stakeholders).....79-88

Olca Sezen DOĞANCİLİ, Serdar TARAKÇIOĞLU

Alternatif Turizm Bağlamında Göller Bölgesi Eko Turizm Değişim Planının Beyşehir Gölü Milli Parkı Açısından Değerlendirilmesi (Assessment of the Ecotourism Adjustment Plan in the Lakes Region in the Context of Alternative Tourism and in Terms of the Lake Beyşehir National Park).....89-97

Atınç OLCA, Özlem PARLAK, Müjdat ERTÜRK

Otel İşletmelerinde Erişilebilir Turizme Yönelik Düzenlemelerin Yeterliliği Üzerine Bir Uygulama: Gaziantep'teki Bir Yerel Ve Bir Uluslararası Zincir Otel İşletmesi Örneği (The Sufficiency of Accessible Tourism Procedures of Hotel Organizations: Evidence From One Local And One International Chain Hotel in Gaziantep).....98-120

Journal of Recreation and Tourism Research

Journal home page: www.jrtr.org

ISSN:2148-5321

KIŞ TURİZMİ ALANINDA YAYIMLANAN MAKALELERİN BİBLİYOMETRİK PROFİLİ

Şule ARDIÇ YETİŞ^a

Zeynep ÇOKAL^b

^a Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Turizm Fakültesi, Nevşehir, Türkiye (ardicsule@nevsehir.edu.tr)

^b Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Turizm Fakültesi, Nevşehir, Türkiye (zeynepkabaoglu@nevsehir.edu.tr)

ARTICLE HISTORY

Received:

29.11.2017

Accepted:

13.02.2018

Anahtar Kelimeler:

Kış turizmi
Alternatif turizm
Makaleler
Bibliyometrik analiz

Keywords:

Winter tourism
Alternative tourism
Articles
Bibliometric analysis

ÖZ

Her geçen gün alanyazında kullanımı artan bibliyometrik analiz, turizm alanında kullanılmaktadır. Bibliyometrik analiz, makale, kitap, dergi gibi basılı yayınların nicel analiz ile bibliyometrik özelliklerini incelemeye ve ilgili alanın bilimsel iletişimine ilişkin ipucu vermeye yönelik bir yöntemdir. Çalışmada, kış turizmi kapsamında ulusal ve uluslararası alanyazında yayımlanan makaleler belirli parametreler çerçevesinde incelenmesi amaçlanmaktadır. Bu amaçla çeşitli veri tabanları üzerinden 26 ulusal, 57 uluslararası makale değerlendirmeye alınmıştır. Kış turizmi kapsamında en fazla 2011 yılında makale yayımlandığı ve en fazla görgül çalışma yapıldığı sonucu bulunmuştur. Yayımlanan makalelerin yoğun olarak turizm alanında yayımlanan dergileri tercih ettikleri belirlenmiştir. Bu çalışma sonucunda kış turizmi alanında makalelerin giderek arttığı görülmektedir.

ABSTRACT

Bibliometric analysis is increasingly used in literature, used in tourism literature. The analysis is a method for examining the bibliometric characteristics of quantitative attributes to published documents like an article, a book, a journal and giving clues about the scientific communication of the field. The aim of the research was to examine the articles on winter tourism in national and international literature based on defined parameters of bibliometric analysis. For this purpose, 26 national, 57 international articles from various databases were included in the research. Based on the result of the analysis, it can be concluded that the most paper were published in 2011 and the emphasis was more on empirical studies. It was determined that the published articles frequently preferred the journal of the tourism field. As a result of this study, it is seen that in the field of winter tourism articles are gradually increased.

*Sorumlu Yazar: Şule ARDIÇ YETİŞ

E posta: ardicsule@nevsehir.edu.tr

GİRİŞ

Deniz-Kum-Güneş anlayışı turizmin temelini oluşturmaktadır. Ancak bunun mevcut olmadığı destinasyonlarda farklı turizm türleri bulunmaktadır. Deniz-Kum-Güneş'in olmadığı destinasyonlarda alternatif turizm türleri gündeme gelmektedir. Karlı dağlık alanlarda geleneksel turizm anlayışından farklı olarak kış turizminden söz etmek mümkündür. Bu turizm türüne ilişkin çeşitli tanımlar yapılmıştır. Kış turizmi, genellikle karlı ortamlar ile dağlık bölgelerde yapılan ve kış sporları uygulamalarının ağırlıklı olarak geliştirildiği alanlar üzerinde yoğunlaşan ve genel olarak kar yağışı ve karın yerde kalma süresiyle birlikte eğim, bakı gibi coğrafi etkenlerin uygunluğu ölçüsünde yapılabilen bir turizm türüdür (Ülker, 1999; Gönençgil ve Güngör, 2002). Başka bir ifade ile kış turizmi, odağında kayak sporunun bulunduğu ve buna uygun karlı ve eğimli alanlara yapılan seyahatleri, konaklama ve diğer hizmetlerden yararlanmayı kapsayan faaliyet ve ilişkilerin bütünü olarak da tanımlanmaktadır (İncekara, 1998: 3).

Doğaner'e (2001: 178) göre ise kış turizmi, kar yağışına bağlı olarak dağların kar alabilen yükselti kuşağında ağırlıklı kazanan bir turizm çeşididir. Kayak sporunu yapmaya müsait, kar şartlarının ve eğim alanlarının uygun olduğu bölgelere yapılan seyahatler, konaklama, yeme-içme, dinlenme, eğlenme, gezme-görme gibi aktivitelerden oluşan ve yılın belli bir döneminde gerçekleştirilen faaliyetlerin tümüdür (İlban ve Kaşlı, 2008: 321). Dağ turizmi ve dağ sporları olguları içerisinde sürdürülen turizm ve spor hareketlerinin en ağırlıklı bölümünü "Kış Turizmi" ve "Kış Sporları" oluşturmaktadır. Kış turizmi, içerisinde turizm ve spor hareketleri ile buna yönelik alternatif faaliyetlere olanak veren özgün bir turizm türüdür (Ceylan ve Demirkaya, 2009: 82). Kış turizmi ile ilgili yapılan tanımlar incelendiğinde kış turizmi istenilen yoğunlukta kar yağışı alan, uygun eğimli, turizmin statik unsurlarına sahip bölgelerde, belirli zamanlarda yapılan bir turizm türüdür. Bu tanımlardan yola çıkarak alternatif turizm türlerinden biri olan kış turizminin özellikleri ise şu şekilde sıralanmaktadır:

- Kış turizmi kış sporları, macera ve heyecan tutkusunu yaşama arzusu ile belirli bir yükseklik, eğime sahip olan ve kışın kar alan dağlık alanlarda gerçekleştirilen, sadece spor amacına değil aynı zamanda insanların sağlıklı yaşama amaçlarına da katkı sağlayan bir turizm türüdür (Albayrak, 2013: 198-199).
- Kış turizminin kış aylarında gerçekleştiriliyor olması özellikle ülkemiz gibi kıyı turizminin gerçekleştirildiği ülkeler için turizmin on iki aya yayılmasına da katkı sağlamaktadır.
- Kış aylarında kış turizm merkezi olarak kullanılan bu yerler yaz aylarında doğa turizmi, yayla turizmi, gençlik kampları, kongre turizmi, dağ turizmi gibi diğer etkinlikler için de kullanılabilir (Albayrak, 2013: 147).
- Kış turizmi dağlık alanlar gibi atıl alanların değerlendirilmesine olanak tanıyarak bu bölgelerde turizme yönelik talep yaratılmasına ve turizm endüstrisinden pay elde etmesine olanak tanımaktadır (Daştan vd., 2016).
- Kış turizmi gerçekleştirildiği bölgede istihdamın ve turizm ekonomisinden elde edilen gelirin artmasına olanak sağlayan bir turizm türü olmakla birlikte diğer turizm türlerine göre daha fazla alt ve üst yapı yatırımı gerektirmektedir.
- Kış turizmi katılımcıları her yaş grubundan ve farklı eğitim düzeylerine sahip bireyler olmakla birlikte genellikle yüksek gelir düzeyine sahiptirler ve diğer turizm türlerini gerçekleştiren turistlere oranla daha fazla harcama yapmaktadırlar (Demiroğlu, 2014).
- Turistleri bu turizm türüne yönelten temel motivasyon farklı bir sporu gerçekleştirmek, merak ve öğrenmedir. Kış turizmini gerçekleştiren turistler farklı olanı arayan, farklı olanı keşfetme ve öğrenme arzusunda olan risk, heyecan, serüven, mücadele ve yenilik ihtiyaçlarını giderme arzusunda olan turistlerdir.

Bir destinasyonda sadece kar yağışının fazla olması veya eğim olması kış turizminin yapılabilmesi için yeterli değildir. Kış turizminin yapılabilmesi için bazı gereklilikler vardır. Öncelikle kış turizmi için doğal çevre gereksinimleri bulunmaktadır. Kış turizminin yapılacağı destinasyonun yeryüzü şekilleri ve iklimi kış turizmine uygun olmalıdır. Yüzey şekilleri bakımından kış sporlarına olanak sağlayan yükselti kuşaklarının varlığı ve dağların kayak pistleri için uygun uzunluk ve eğimde çok sayıda yamaca sahip olması kış turizmi açısından önem arz etmektedir. Yükselti şartları aynı zamanda kış turizmi açısından önemli olan yeterli kar yağışlarının ve uzun yerde kalma süresinin olduğu iklim şartlarının ortaya çıkmasını da etkilemektedir. İklim şartlarının kış turizmi faaliyetleri açısından asıl gerekli olan özelliği kar yağış miktarı, karın yerde kalma süresi ve yağın kalitesidir (Aydın, 2016). Bütün bunlar kış turizmi destinasyonunun sağlaması gereken doğal çevre şartlarıdır. Diğer taraftan kış turizmi merkezinde kayakçıları belli yüksekliklere taşıyacak telesiyej ve teleski gibi bazı temel

mekanik tesislerin bulunması gerekmektedir (Mursalov, 2009: 17). Bu nedenle, doğal çevrenin uygunluğunun yanı sıra turizm faaliyetlerinin yürütülebilmesi için taşınması gereken özellikleri de bulundurmalıdır. Özellikle kış sporları ile birlikte kış turizmine olan talep daha da artmaktadır. Bunun yanında dünya genelinde kış turizmi destinasyonları ve hizmetleri dikkate alındığında spor amaçlı seyahatlerle birlikte geliştiği ve ortaya çıktığı görülmektedir (İlban ve Kaşlı, 2008: 320-321). Kış turizmi, kayak sporunun yapılmasına da olanak sağladığı için önemi daha da vurgulanabilmektedir (Hussein ve Saç, 2008: 41).

Dünya’da kış turizmi destinasyonları incelendiğinde, yaklaşık 80 ülkede aktif kış turizmi faaliyetleri yapıldığı görülmektedir. Ülke bazında bakıldığında en fazla Japonya ve Almanya’da kış turizmi destinasyonu bulunmaktadır. İki ülkenin de 500 civarında kayak merkezi vardır. Ziyaretçi sayısı açısından incelendiğinde, Avusturya, Fransa ve ABD Dünya’da 50 milyondan fazla ziyaretçi ağırlamaktadır (Koşan, 2016). Tablo 1’de kış turizmi faaliyetini yoğun olarak yapan ilk 20 ülke, bu ülkelerdeki kayak merkezi sayısı ve ziyaret eden kayakçı sayısı yer almaktadır.

Tablo 1. Dünya’da Kış Turizmi Merkezleri

	Ülke	Kayak Merkezi	Ziyaret Eden Kayakçı Sayısı		Ülke	Kayak Merkezi	Ziyaret Eden Kayakçı Sayısı
1	Japonya	547	34.432.389	11.	Rusya	220	3.653.870
2	Almanya	498	14.922.000	12.	Norveç	213	6.390.000
3.	ABD	354	57.092.127	13.	Polonya	182	5.000.000
4.	Çin	350	6.880.000	14.	Çek Cumhuriyeti	176	8.700.000
5.	İtalya	349	28.100.000	15.	Slovakya	91	5.000.000
6.	Fransa	325	56.226.000	16.	Finlandiya	76	2.846.000
7.	Kanada	288	18.700.400	17.	Ukrayna	54	1.400.000
8.	Avusturya	254	53.155.600	18.	Türkiye	52	1.200.000
9.	İsviçre	240	26.538.264	19.	Romanya	45	1.200.000
10.	İsveç	228	8.070.800	20.	Slovenya	44	1.357.128

Kaynak: (Ayдын, 2016: 37).

Kış turizmi, Türkiye için her geçen gün önemi artan alternatif bir turizm türüdür. Türkiye, Alp – Himalaya sıradağları üzerinde yüzölçümünün yaklaşık %55’i 1500-3000 m yükseklikte dağlık alanlarla kaplı bir ülkedir. Bu sıradağların ülkedeki uzantıları Beydağları, Toroslar, Balkanlar, Aladağlar, Munzurlar, Cilo ve Sat dağları ile Kaçkarlar, Avrupa’daki Alpler ile aynı zaman diliminde oluşmuşlardır. O sebeple aynı yüksekliğe ve aynı floraya sahiptirler. Ancak büyüklükleri bakımından Alplerin 2-3 katıdır (İncekara, 1998:18). Türkiye kış turizminde Dünya’da 18. sırada yer almaktadır. Ayrıca, turistlerin ucuz tatil için istekli olması Rusya, Azerbaycan, Türkmenistan gibi komşu ülkelerde Türkiye’nin alternatif kış turizmi merkezi destinasyonu olarak tercih edilme nedeni arasında yer almaktadır. Bu özellikleri ile Türkiye kış turizmi alanında potansiyeli yüksek bir destinasyon olma özelliğine sahiptir, ancak mevcut potansiyel istenildiği gibi kullanılamamaktadır. Tablo 2’de Türkiye’de bulunan kış turizmi merkezleri ve bu merkezlerdeki yatak sayısı ve kapasiteleri verilmektedir.

Tablo 2. Türkiye’de Kış Turizmi Merkezi

Kayak Merkezi	Mevcut yatak	Kapasite
Bolu Kartalkaya	1223	4750 kişi /saat
Bolu Esentepe	155	-
Bursa Uludağ	3000	8470 kişi/saat
Erzurum Palandöken	1800	-
Kayseri Erciyes	1147	2400 kişi /saat
Kastamonu Ilgaz	450	1000 kişi /saat
Ağrı Bubi Dağı	40	600 kişi/saat
Antalya Saklıkent	14	400 kişi /saat
Ankara Elmadağ	-	720 Kişi /saat
Bitlis Merkez	40	710 kişi /saat
Bingöl Yolaçtı	50	499 kişi /saat

Gümüşhane Zigana	40	843 kişi / saat
Kars Cıbiltepe	154	800 kişi /saat
Erzincan Bolkar	85	1200 kişi / saat
Isparta Davraz	50	1000 kişi/saat
Kocaeli - Kartepe	648	4650 kişi / saat
TOPLAM	8896	

Kaynak: (www.tursab.org.tr).

Türkiye’de kış turizmi merkezi yatak sayısı da yaklaşık olarak 10.000’dir. Türkiye’de kış turizmine katılım talebi incelendiğinde; ziyaretlerin %20’si günübirlik kalını ise konaklamalı ziyaretlerden oluşmaktadır. Konaklamalı ziyaretlerin %75’ini kış turizmi sporcuları oluşturmaktadır. Kış turizmine katılan yerli ziyaretçi profili ise orta gelirli gençler, bekârlar ve çocuklu ailelerden oluşmaktadır. En çok öne çıkan kış turizmi destinasyonları ise Bursa Uludağ ve Bolu Kartalkaya olarak sıralanmaktadır (Ayaz ve Apak, 2017:28). Kış turizmi merkezi sayısı ve bu merkezlere olan talep gün geçtikçe artmakta ve bu merkezlere yapılan yatırımlar da büyümektedir.

Bütün bu gelişmelerle birlikte kış turizmi, akademisyenlerin de dikkatini çekmekte ve bu konuda bilimsel çalışmalar yapılmaktadır. Yapılan yazın incelemesinde turizm kapsamında birçok çalışma olmakla birlikte kış turizmi konusunda çalışmaların yetersiz olduğu görülmektedir. Bu nedenle, kış turizmi kapsamında yer alan ulusal ve uluslararası makalelerin bibliyometrik profili çıkarılması amaçlanmıştır. Böylelikle, kış turizmi kapsamında konunun yazın durumu ve yazına katkısı görülecektir. Bu çalışma böyle bir açığının doldurulmasına katkıda bulunacağı düşünülmektedir.

Alanyazın Taraması

Turizm alanına olan ilgi artmakta ve bir disiplin olma yolunda büyük adımlar atılmaktadır. Bir bilim dalına ilişkin olarak alanyazının incelenmesi, o bilim dalındaki gelişmelerin ortaya konulması açısından önemlidir (Çiçek ve Kozak, 2012: 196). Bu incelemelerin belirli aralıklarla yapılması hem turizm alanındaki gelişmeyi ortaya koyabilmekte hem de turizmin bir disiplin olarak sorunlarını ve bu sorunların düzeltilmesinde kullanılabilir (Kozak, 1994: 26). Bibliyometri bu amaçla kullanılan bir analiz yöntemidir.

Bibliyometri kavramı, karar vericiler, yöneticiler, araştırma yürütücüleri, bilim adamları, kütüphaneciler tarafından sıklıkla kullanılmaktadır (Pendlebury, 2008: 2). Bibliyometri; kitap, dergi ve makale gibi bilimsel kaynakların istatistiksel tekniklerle incelenmesine dayanmaktadır (Pritchard, 1969; Diodata, 1994; Özel ve Kozak, 2010; Çiçek ve Kozak, 2012; Şakar ve Cerit, 2013: 38; Karagöz ve Kozak, 2014; Gülü Demirbulat ve Tetik Dinç, 2017). Bibliyometrik analizler, matematiksel ve istatistiksel tekniklerle akademik bir alanda yayımlanmış çalışmaların konu, yazar sayısı, kurumu, atıflar, konuda geçen anahtar sözcükler gibi bibliyometrik özelliklerle incelenmesidir (Al ve Coştur, 2007: 144; Yalçın, 2010; Al vd., 2007: 2; Zan, 2012: 15; Ulu ve Akdağ, 2015: 7). Bibliyometrik analizler, belirli bir aralıkta yayımlanan makale sayısının belirlenmesi şeklinde tanımlayıcı nitelikte olabileceği gibi, bir makalenin kendisinden sonra gelen araştırmaları ne şekilde etkilediğini (atıf analizi) değerlendirme amacıyla yapılabilmektedir (McBurney ve Novak, 2002).

Turizmin bir disiplin olarak kabul görmesi ve bu konuda yayın yapan akademisyen sayısının artması, bilim adamlarının ve yayın kuruluşlarının turizm yazınına sağladıkları katkıların incelenmesine duyulan merak, kişiler veya kuruluşların araştırma performansının değerlendirilmesi ihtiyacı bibliyometri yönteminin turizm alanındaki çalışmalar için tercih edilmesinde bir etken olmuştur (Hall, 2011). Turizmin alt konularında bibliyometrik çalışmaların gerçekleştirilmesi bu konulara ilişkin kapsamlı bir perspektif sağlayabilecektir. Uluslararası yazında turizm alanında bibliyometrik çok sayıda çalışma vardır (Kim, 1998; Riley ve Love, 2000; Jogaratnam vd. 2005; Ryan, 2005; Palmer vd., 2005; Xiao ve Smith, 2006; McKercher, 2007; Huang ve Hsu, 2008; Hu ve Racherla, 2008; Ma ve Law, 2009; Law vd., 2009; Benckendorff, 2009; Sanchez vd., 2016). Benckendorff (2009), Annals of Tourism Research ve Tourism Management dergilerini yayımladıkları makalelerin anahtar kelime, atıf kapsamında bibliyometrik profilini ortaya koymuş ve Avustralya ve Yeni Zelanda’da turizm konusunda araştırmacıların performansını ve araştırma konularını belirtmiştir. Benzer şekilde Sanchez ve arkadaşlarının yaptığı araştırmada (2016), 1984-2014 yıllarında şarap turizmi kapsamında yayımlanan 166 makalenin bibliyometrik profilini incelemişlerdir. Aynı şekilde Huang ve Hsu (2008) Çin Halk Cumhuriyeti’nde turizm alanında yayın yapan dergilerde 2000-2005 yıllarında 500 makale araştırma konusu, yöntemi, yazar bilgisi gibi bibliyometrik değişkenlerle incelemişlerdir. Ulusal yazında da bibliyometrik incelemelerin yer aldığı çalışmalar

bulunmaktadır. Bu konuda ilk çalışmayı Berkman ve Kozan (1979) Amme İdaresi Dergisi'nde 1968-1977 yılları arasında yer alan makaleleri bibliyometrik değişkenler kapsamında incelemişlerdir. Turizm alanında bibliyometrik çalışmaların yapılması 1990'larda başlamıştır. Kozak'ın 1994'te Anatolia Turizm Araştırmaları Dergisi'nin beş yıllık yayın incelemesi turizm alanında ilk bibliyometrik çalışma olarak kabul edilir. Daha sonra turizm alanında yapılan makaleleri (Kozak, 1995; İçöz ve Kozak, 1999; Özel ve Kozak, 2012; Karagöz ve Kozak, 2014; Temizkan vd., 2015; Arslan ve Emeksiz, 2016; Yılmaz, 2017;), lisansüstü tezleri (Kozak, 2001; Cevizkaya vd., 2014; Güçlü Nergiz, 2014; Şahin ve Acun, 2015; Tayfun vd., 2016; Güdü Demirebulat ve Tetik Dinç, 2017), alan dergilerini (Kozak, 1999; Özdemir ve Kozak, 2000; Çiçek ve Kozak, 2012; Zencir ve Kozak, 2012) ve bildirimleri (Çakıcı vd., 2013; Olcay vd., 2017)inceleyen birçok çalışma yapılmıştır. İlgili yazın incelendiğinde, turizmle ilgili bibliyometrik pek çok çalışma olduğu görülmüştür. Bu çalışmalarda turizmin bazı alt alanları konu olarak geçse de, Türkiye'nin coğrafik konumu gereği önemli bir alan olan kış turizmi kapsamında bibliyometrik bir çalışmaya rastlanmamıştır.

Çalışmanın Amacı

Alternatif turizm türlerinden biri olan kış turizmi kapsamında Türkiye'nin mevcut potansiyelinin yeterince kullanamadığı yazın incelemesinde görülmüştür. Ayrıca, yazın incelendiğinde alternatif turizm konusunda çok fazla çalışma olmasına rağmen kış turizmine ilişkin çok fazla çalışmaya rastlanmaması da çarpıcı bir husustur. Ulusal yazında konuya ilişkin çalışma sayısı kısıtlıdır. Bu anlamda, kış turizmi konusunda bir bibliyometrik çalışma sunarak daha sonraki çalışmalara konuyla ilgili olarak neler çalışılabileceğinin ve sınırlarının ortaya koyulması hedeflenmiştir. Bu doğrultuda, çalışmada kış turizmi kapsamında yayımlanan ulusal ve uluslararası makalelerin bibliyometrik özelliklerinin saptanması amaçlanmaktadır.

Yöntem

Yazın incelemesi sonucunda kış turizmi kapsamında 1997 yılı ve sonrası yapılan yayınlara ulaşılabilmektedir. Bu nedenle, çalışmada 1997-2017 yılları arasında kış turizmi alanında hazırlanmış, ulusal ve uluslararası yayımlanan hakem denetimli makaleler incelenmiştir.İlgili dönemde ulaşılabilen tüm ulusal ve uluslararası makaleler çalışma kapsamına alınmıştır. Çalışmada bibliyometrik analiz tekniği kullanılmıştır. Akademik bir alanda yapılmış çalışmaların belirlenen değişkenlerle analiz edilerek bilimsel iletişime katkı sağlanması hedeflenmektedir. Makalelerin bilimsel gelişmelerin izlenebilmesi ve değerlendirilmesi açısından sahip oldukları önemden dolayı çalışmada sadece makalelerin değerlendirilme kapsamına alınması uygun görmüştür. Bu doğrultuda, kış turizmi ile ilgili makaleler çeşitli veri tabanlarında (EBSCO Host, ULAKBİM, Google Scholar, Science Direct, Web of Knowledge gibi) “Kış turizmi” anahtar kelime olaraktanmış ve 26 ulusal; 57 uluslararası makaleye erişim sağlanmıştır. Çalışma kapsamında ulaşılan makalelerin tümü değerlendirilmiştir. Kış turizmi ile ilgili erişilen 83 makaleye ait tüm parametreler istatistiksel bir programa aktarılmıştır ve programla analizler yapılmıştır. Çalışmada ilgili parametreler frekans ve yüzde değerleri ile değerlendirilmiştir. Makaleler yayımlanma yılı, yayımlandığı dergi, araştırma yaklaşımı, sayfa sayısı, atıf sayısı, yazar sayısı, yazar(lar)ın unvanı ve alanı, yazar(lar)ın çalıştığı kurum gibi parametreler kullanılarak bibliyometrik profili belirlenmeye çalışılmıştır. Bu çalışma ile cevaplanmak istenen sorular şu şekildedir:

- Makalenin yayımlandığı yıla göre dağılımı nedir?
- Makalenin yayımlandığı dergilere göre dağılımı nedir?
- Makalenin yayımlandığı dergilerin alanlarına göre dağılımı nedir?
- Makalelerin araştırma yaklaşımına göre dağılımı nedir?
- Makalelerin sayfa sayısına göre dağılımı nedir?
- Makalelerin yapılan atıflara göre dağılımı nedir?
- Makalelerin yazarlık durumuna göre dağılımı nedir?
- Makalelerin yazar(lar)ının unvanına göre dağılımı nedir?
- Makalelerin yazar(lar)ının çalıştıkları kuruma göre dağılımı nedir?
- Makalelerin yazar(lar)ının çalıştıkları alana göre dağılımı nedir?

Bulgular ve Yorum

Çalışmada 1997-2017 yılları arasında yayımlanan makalelerin bibliyometrik özellikleri incelenmiştir. Kış turizmi konusunda 26'sı Türkçe 57'si İngilizce olan toplam 83 makale ele alınmıştır. Türkçe yayınların İngilizce

yayınların yarısı kadar sayıda olması dikkat çekicidir. Ulaşılan yayınların 3te 2'si İngilizce yayınlardan oluşmaktadır.

Makalelerin yayımlandığı yıllar incelendiğinde ulaşılabilen makaleler arasında kış turizmi ile ilgili ilk makalelerin 1997 yılında yayımlandığı tespit edilmiştir. Kış turizmi konusunda yayımlanan makalelerin yıllar itibariyle dağılımı Tablo 3'te yer almaktadır. Yıllar açısından incelendiğinde, kış turizmi konusunun en fazla 2011 yılında(%16,9) çalışıldığı bunu sırasıyla; 2016 (% 9,6) ve 2013, 2012, 2006 (% 7,2) yıllarının izlediği göze çarpmaktadır. Bu da kış turizmi konusunun son yıllarda daha fazla çalışılmaya başlandığını, araştırmacıların yeni yeni dikkatini çeken bir konu olduğunu göstermektedir. Tabloda dikkati çeken konu 2000'li yıllardan önce kış turizmi konusunda sadece 3 çalışmaya ulaşılabilmektedir.

Tablo 3. Makalelerin Yayımlı Yılı

Yayımlı Yılı	N	%	Yayımlı Yılı	N	%
1997	3	3,6	2008	3	3,6
1999	1	1,2	2009	3	3,6
2000	1	1,2	2010	4	4,8
2001	2	2,4	2011	14	16,9
2002	3	3,6	2012	6	7,2
2003	1	1,2	2013	6	7,2
2004	3	3,6	2014	4	4,8
2005	1	1,2	2015	5	6,1
2006	6	7,2	2016	8	9,6
2007	5	6,1	2017	4	4,8
I.Dönem Toplam	26	31,3	II. Dönem Toplam	57	68,6
Genel Toplam				83	100

Turizm sosyal bilimler içinde yer alan, disiplinlerarası çalışmayı gerektiren bir bilim dalıdır. Bu durum turizm alanında olsun olmasın birçok yazarın ortak çalışmalar yapmasına olanak sağlamaktadır. Ortak yazarlık bireylerin farklı bakış açıları ile düşünmesini sağlayabileceği gibi, tek kişinin gözünden kaçabilecek olası hataları en aza indirmede de yardımcı olmaktadır (Al, 2005: 9). Kış turizmi de sadece turizmci yazarların çalışma yaptığı bir alan değildir. Özellikle coğrafya ve doğa bilimleri alanındaki yazarların ilgi gösterdiği bir konudur. Kış turizmi konusunda yayımlanan makalelerin çok yazarlık durumu incelendiğinde (Tablo 4), 83 makalenin 32'sinin iki yazarlı olduğu görülmektedir. Bunu tek yazarlı (29 makale) ve üç yazarlı (10 makale) çalışmalar izlemektedir. İncelenen makalelerin büyük oranda (%65) çok yazarlılık durumu sergilediği elde edilen sonuçlar arasındadır. Dört ve beş yazar tarafından hazırlanan toplamda 12 makale olduğu görülmektedir.

Tablo 4. Makalelerin Yazarlık Durumu

Yazar Sayısı	N	%
1 yazarlı	29	34,9
2 yazarlı	32	38,6
3 yazarlı	10	12
4 yazarlı	6	7,2
5 yazarlı	6	7,2
Toplam	83	100

Tablo 5'de yazarlara ilişkin akademik unvanların dağılımı yer almaktadır. 83 makalenin toplamda 177 yazar tarafından yazıldığı görülmektedir. 177 yazarın 32'sinin yardımcı doçent doktor, 14'ünün doçent doktor ve 22'sinin araştırma görevlisi olduğu belirlenmiştir. Dikkat çekici bir bulgu ise 100(%56,5) yazarın akademik unvanını belirtmemiş olmasıdır. Özellikle İngilizce makalelerde yazarların unvanlarını belirtmediği görülmüştür. Buna göre unvanlarını belirten yazarlar arasında yazarların akademik unvanları incelendiğinde, yardımcı doçent doktorların (%18,1) yoğunlukta olduğu ortaya çıkmıştır.

Tablo 5. Yazarların Unvanı

Yazar Unvanları	N	%
Araştırma Görevlisi	6	3,4
Öğretim Görevlisi	3	1,7
Yardımcı Doçent Dr.	32	18,1
Doçent Dr.	14	7,9
Profesör Dr.	22	12,4
Diğer	100	56,5
Toplam	177	100

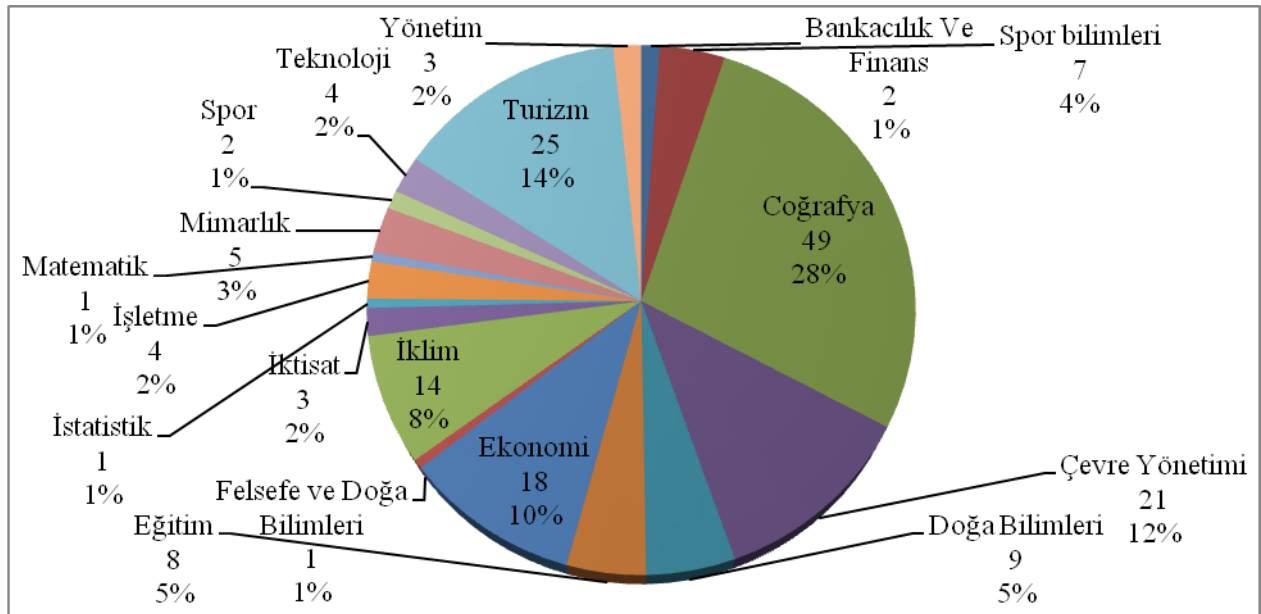
Yazarların çalıştıkları kurumların belirlenmesinde makalelerde yer alan adres bilgileri temel alınmıştır. Buna göre 177 yazar 80 farklı kurumdadır. Bu kurumlara ilişkin dağılım Tablo 6'da verilmiştir. Yazarların 13 (%7,3) tanesinin Türkiye'de bulunan Atatürk Üniversitesi'nde görev yaptığı görülmektedir. İkinci sırada 12 (%6,8) yazar ile University Of Zurich, üçüncü sırada ise 6 (%3,4) yazar ile Eth Zurich gelmektedir. Yazarların kurumları incelendiğinde, çok farklı kurumlarda çalışan yazarların olduğu görülmektedir.

Tablo 6. Yazarların Kurumları

Kurum	N	%	Kurum	N	%
Afyon Kocatepe Üniversitesi	1	,6	Polish Academy	1	,6
Amsterdam Vrije University	1	,6	Sakarya Üniversitesi	2	1,1
Arel Üniversitesi	1	,6	Simon Fraser University	2	1,1
Artvin Çoruh Üniversitesi	2	1,1	Süleyman Demirel Üniversitesi	5	2,8
Atatürk Üniversitesi	13	7,3	University College of Social Science	5	2,8
Australian National University	1	,6	Tarbiyatı Moallern University	1	,6
Austrian Institute of Economic Research	3	1,7	Tu Bergakademie Frei	3	1,7
Balıkesir Üniversitesi	2	1,1	Umea University	3	1,7
Bayburt Üniversitesi	2	1,1	Universitat Politècnica De Catalunya	2	1,1
Brock University	1	,6	Universitat Pompeu Fabra	1	,6
Ca Foscari University	4	2,3	Université Paris-EstMarne-La-Vallée	1	,6
Charles University	1	,6	University Forest of Pertouli	1	,6
Colorado State University	2	1,1	University G. Dannunzio of Chieti-Pescara	1	,6
Ecole Polytechnique Federale De Lausanne	1	,6	University of Applied Sciences Htw Chu	1	,6
Erzurum Teknik Üniversitesi	3	1,7	University of Birmingham	1	,6
The Estoril Higher Institute for Tourism and Hotel Studies	1	,6	University of Bradford	1	,6
Eth Zurich	6	3,4	University of Dortmund	1	,6
Fırat Üniversitesi	2	1,1	University of East Sarajevo	1	,6
Fujian Normal University	2	1,1	University of Innsbruck	3	1,7
Gazi Üniversitesi	2	1,1	University of Kashmir	4	2,3
Harran Üniversitesi	1	,6	University of Klagenfurt	1	,6
Inland Norway University	1	,6	University of Luton	1	,6
Institute of Geography	1	,6	University of Munich	2	1,1
İstanbul Üniversitesi	1	,6	University of Natural Resources and Life Sciences	4	2,3
Joanneum Research	2	1,1	University of Nevada	1	,6
Kafkas Üniversitesi	2	1,1	University of New Hampshire	2	1,1
Karabük Üniversitesi	4	2,3	University of Oradea	3	1,7
Milli Eğitim Bakanlığı	1	,6	University of Oulu	2	1,1
Mc Gill University	1	,6	University of Thessaly	1	,6
Management Center Innsbruck	1	,6	University of Tokyo	1	,6

Mehmet Akif Üniversitesi	5	2,8	University of Veterinary Medicine	2	1,1
Meteorological and Hydrological Service	2	1,1	University of Victor	2	1,1
Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi	1	,6	University of Waterl	3	1,7
New York Hotel and Casino	1	,6	University of Wollongong	1	,6
Newcastle University	2	1,1	University of Zurich	12	6,8
Norwegian Meteorological Institute	1	,6	ViennaUniversity	5	2,8
Norwegian School of Management	1	,6	Wageningen University and Research Centre	1	,6
Observatori De Sostenibilitat D'andorra	1	,6	West University of Timisoara	3	1,7
Oddelek Za Geografijo	5	2,8	Padagogische Hochschule Thurgau	1	,6
On Dokuz Mayıs Üniversitesi	3	1,7	Zayed University	1	,6
Genel Toplam				177	100

Türkiye’de Atatürk Üniversitesinden en fazla yazarın olmasının Erzurum’un kış turizminde önde gelen merkezlerden biri olmasının etkili olduğu ve bununla birlikte yazarların destinasyona yakınlığı sebebiyle kış turizmi alanında farklı yaklaşımlarda çalışmalara ağırlık verdikleri düşünülmektedir.

Grafik 1.Yazarların Çalışma Alanı

Grafik 1’e bakıldığında, kış turizmi konusunda çalışan yazarların 49kişi (%28)coğrafya alanında, 25 kişi (%14) turizm alanında, 21 kişi(%12) ise çevre yönetimi alanında çalışmaktadırlar.

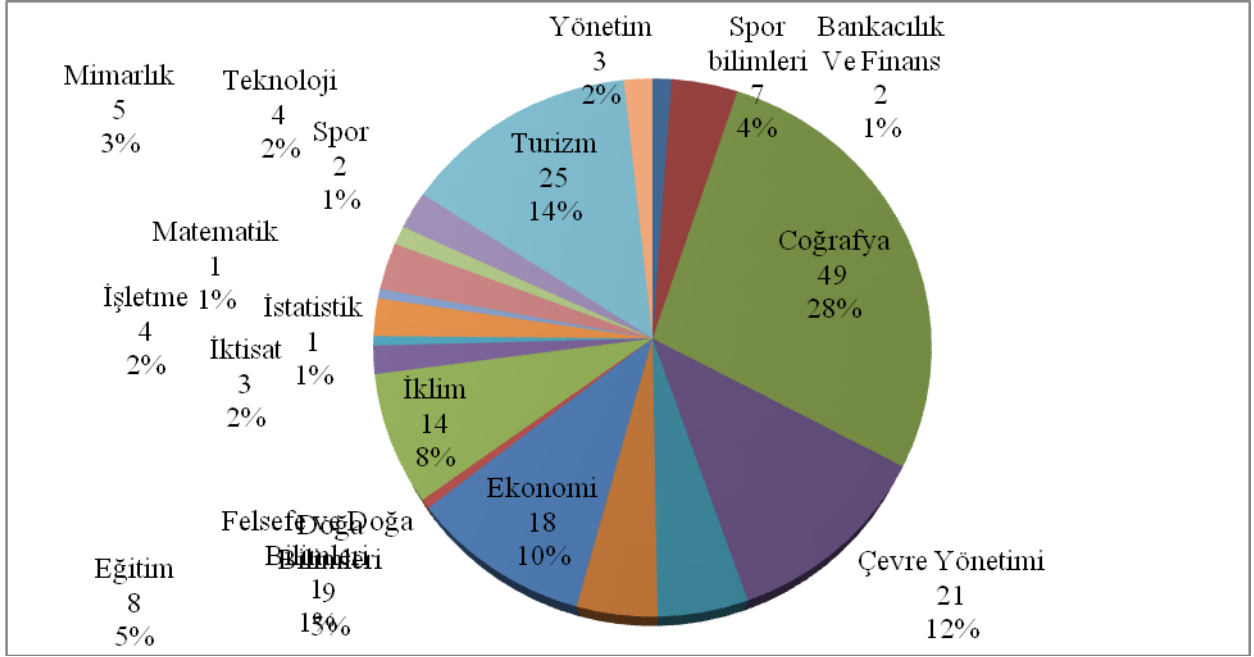
Tablo 7. Makalelerin Yayımlandığı Dergiler

Dergi Adı	N	%	Dergi Adı	N	%
Advances in Climate Change Research	1	1,2	Hrvatski Geografski Glasnik	1	1,2
Anatolia: An International Journal of Tourism and Hospitality Research	3	3,6	International Journal of Avian Science	1	1,2
Annales	1	1,2	International Journal of Tourism Research	2	2,4
Arabian Journal of Business Management Review	1	1,2	Journal of Recreation and Tourism Research	2	2,4
Atatürk Beden Eğitimi ve Spor Bilimler Dergisi	2	2,4	Journal of Current Researches on Social Sciences	1	1,2
Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi	4	4,8	Journal of Sustainable Tourism	4	4,8
Atatürk Üniversitesi İİBF Dergisi	1	1,2	Journal of The Geographical Institute Jovan Cvijic	1	1,2
Business and Economics Research Journal	1	1,2	Journal of Travel Research	3	3,6
Climate Research	2	2,4	Marmara Coğrafya Dergisi	2	2,4
Climate Services	1	1,2	Mitigation and Adaptation Strategies for Global Change	1	1,2
Climatic Change	1	1,2	Mountain Research and Development	3	3,6
Coğrafya Dergisi	1	1,2	Regional Environmental Change	2	2,4
Current Issues in Tourism	1	1,2	Scandinavian Journal of Hospitality and Tourism	2	2,4
Doğu Coğrafya Dergisi	7	8,4	The International Journal of The History of Sport	1	1,2
Economic Development Report	1	1,2	Theoretical and Applied Climatology	1	1,2
Ege Akademik Bakış	2	2,4	Tourism Analysis	3	3,6
Environmental Innovation and Societal Transitions	1	1,2	Tourism Management	6	7,2
Environmental Monitoring and Assessment	1	1,2	Tourism Planning & Development	2	2,4
Erciyes İİBF Dergisi	1	1,2	Tourism Review	5	6
Forum Geographic	1	1,2	Turkish Studies	1	1,2
Geosport for Society	2	2,4	Türk Coğrafya Dergisi	1	1,2
Global Environmental Change	1	1,2	Water Science and Technology	1	1,2
Genel Toplam				83	100

Kış turizmi konusunda, 1997-2017 yılları arasında, yayımlanan toplam 83 makalenin 9'u Türkçe, 35'i İngilizce olmak üzere toplamda 44 farklı dergide yayımlanmıştır. Makalelerin yayımlandığı dergilerin incelendiği Tablo 7'de, Doğu Coğrafya Dergisi 7 makale ile en fazla makale yayımlayan dergi olmuştur. Bunu sırasıyla; Tourism Management (6) ve Tourism Review (5) izlemiştir. Toplam 25 farklı dergide bir makale yayımlanırken 10 dergide iki, 10 dergide ise üç ve üzeri makale yayımlanmıştır. Dergilerin dağılımından da görüldüğü üzere, kış turizmi konusunda farklı alanlarda yayımlar yapılmakta, bu nedenle de bu dergilerin yayım alanlarına göre dağılımı da farklılık göstermektedir.

Makalelerin yayımlandığı dergilerin yayım alanı Grafik 2'de verilmiştir. En fazla makalenin coğrafya alanında bir dergide yayımlandığı ancak; genel olarak bakıldığında dergilerin turizm (%41) alanında yoğunlaştığı görülmektedir. Coğrafya alanındaki dergiler ikinci sırada (%20,5), sosyal bilimler alanındaki dergiler ise üçüncü

sırada (%12) yer almaktadır. Her ne kadar coğrafya alanında yayım yapan dergilerde kış turizmi ele alınsa da turizm alanındaki dergilerde kış turizmi ile ilgili çalışmalara daha fazla yer verildiği görülmektedir.

Grafik 2. Makalelerin Yayımlandığı Dergilerin Alanları

İncelenen makaleler araştırma yaklaşımı açısından kavramsal, görgül ve karma olmak üzere 3 kategoride ele alınmıştır. Görgül yaklaşım; gözleme dayalı olandır. Bilimsel bilginin görgül olması, gözlemler yoluyla bilginin doğruluğunun ya da yanlışlığının kanıtlanabilir olması demektir. Kavramsal yaklaşımda ise araştırmacı bir teoriyi parçalara ayırarak daha derinlemesine bir inceleme yapmaktadır. Karma yaklaşımda ise ikisi bir arada kullanılmaktadır. Bu kapsamda seçtikleri araştırma yaklaşımları açısından kış turizmi ile ilgili makaleler Tablo 8'de değerlendirilmektedir.

Tablo 8. Makalelerin Araştırma Yöntemi

Araştırma Yöntemi	N	%
Kavramsal	31	37,3
Görgül	42	50,6
Karma	10	12
Toplam	83	100

Makalelerin araştırma yaklaşımı diğer bir ifade ile görgül ya da kavramsal olması, ilgili alanda yapılan bilimsel çalışmaların düzeyi hakkında somut sonuçlar vermekte ve yapılan çalışma hakkında bilgi sahibi olunmasına yardımcı olmaktadır (Kozak, 1994). Tablo 8'de görüldüğü üzere 83 makale başvuru alan araştırma yaklaşımları bakımından incelendiğinde; 42 makalede görgül yaklaşımın (% 57,7) tercih edildiği, 31 (37,7) makalede ise kavramsal bir değerlendirme yapıldığı elde edilen bulgular arasındadır. Her iki yöntemin de kullanıldığı makale sayısı ise 10'dur (%12). Kış turizmi ile ilgili makalelerin çoğunluğunun görgül yaklaşıma dayalı olması bu alandaki elde edilen bilgilerin bilimsel açıdan kanıtlanabilir olduğunu ifade etmektedir. Bu da araştırmaların somut bilgilere dayalı olduğunu göstermektedir.

Tablo 9.Makalelerin Sayfa Sayısı

Sayfa Aralığı	N	%
1-5	4	4,8
6-10	17	20,5
11-15	29	34,9
16-20	20	24,1
21-25	5	6
26-30	5	6
31 ve üzeri	3	3,6
Toplam	83	100

Tablo 9’da görüldüğü üzere sayfa aralıklarına göre makalelerin dağılımı incelendiğinde, sayfa sayılarının 11 ile 15 (%34,9) arasında yoğunlaştığı görülmektedir. Çalışmada incelenen makalelerin sayfa sayısının en az 4, en fazla 35 ve ortalama 15,01 olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Makalelerin sayfa sayısına göre dağılımı 7 farklı grup altında incelenmektedir. Bu bağlamda toplamda 11-15 sayfa aralığında olan makalelerin sayısının (% 34,9) diğerlerine oranla daha fazla olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Makalelerin 24,1’inin 16-20 sayfa aralığında ve % 20,5’inin de 6-10 sayfa aralığında olduğu dikkat çekmektedir.

Tablo 10.Atıf Sayısı

Atıf Sayısı	N	%
1-20	22	26,5
21-40	33	39,8
41-60	21	25,3
61-80	4	4,8
81-100	1	1,2
101 ve üzeri	2	2,4
Toplam	83	100

Makalelerde yapılan atıflar sadece nicelik açısından değerlendirilmiştir. Makalelerde yapılan atıf sayıları 4 farklı grup (1-20; 21-40; 41-60; 61-80; 81-100 ve 100 ve üzeri) altında incelenmiştir. Bu çerçevede 21-40 atıflı makalelerin (%39,8) yoğun olduğu sonucuna ulaşılmıştır. İncelenen makalelerin % 26,5’inde (22 makale) 1-20 atıf yapılırken % 25,3’ünde (21 makale) de 41-60 atıf yapılmıştır. 61 ve üzeri atıf sayısına sahip makale sayısı ise sadece 5’tir. Çalışmada incelenen 83 makalenin toplam atıf sayısının 2896 ve ortalama atıf sayısının da 34,8 olduğu tespit edilmiştir. Çalışmada incelenen makalelerin atıf sayısının en az 5, en fazla 118 olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Sonuç ve Öneriler

Çalışmada, kış turizmi kapsamında ulusal ve uluslararası alanyazında yayımlanan makaleler belirli parametreler çerçevesinde incelenmesi amaçlanmıştır. Bu amaçla çeşitli veri tabanları (EBSCO Host, ULAKBİM, Google Scholar, Science Direct, Web of Knowledge gibi) üzerinden “Kış turizmi” olarak taranmış ve 26 ulusal, 57 uluslararası makale değerlendirmeye alınmıştır. Bu çalışma ile kış turizminin alanyazın durumu, literatür yaşı, gelişim süreci ve sorunları hakkında değerlendirme ve yorumlama imkanı sunulmuştur.

Kış turizmi ile ilgili makalelerin sayısının 2011 yılı itibariyle bir artış gösterdiği tespit edilmiştir. Bu bulgu, literatürde turizm alanında yapılan bibliyometrik çalışmalarda elde edilen bulgular ile benzerlik göstermiştir. Temizkan ve arkadaşları (2015), sağlık turizmi alanında 2011 yılından itibaren makale sayısının arttığını tespit etmiştir. Şahin ve Acun (2015), turist rehberliği alanında yapılan makalelerin son yıllarda artış gösterdiğini dile getirmişlerdir. Yılmaz (2017), restoranlarda bahşiş ile ilgili yapılan makalelerin sayısının 2010 yılı itibariyle bir artış gösterdiğini bulmuştur. Bunun nedeni olarak, turizmin bir disiplin olarak kabul edilmesi ile birlikte turizm işletmeciliği, gastronomi ve mutfak sanatları, turizm rehberliği ve rekreasyon yönetimi gibi alanlara ayrılması ve bu alanlarda uzmanlaşmaya gidilerek yayın sayısının artması gösterilebilir. En fazla makalenin yayımlandığı dergiler sırasıyla Doğu Coğrafya Dergisi, Tourism Management ve Tourism Review dergileridir. Kış turizmi ile ilgili en fazla makale yayımlan dergini kökeninin coğrafya olmasının temelinde çalışmacıların konuyu kış turizminin yapılabilmesi için gerekli olan nitelikler bakımından değerlendirilmesi gösterilebilir.

Makalelerin araştırma yaklaşımı kapsamında %50,6’sında görgül yaklaşım tercih edilmiştir. Bu bulgu literatürde turizm alanında yapılan diğer bibliyometrik çalışmalarla benzer niteliktedir (Zencir ve Kozak, 2012; Özel ve

Kozak, 2012; Çiçek ve Kozak, 2012; Temizkan vd., 2015; Şahin ve Acun, 2015; Arslan ve Emeksiz, 2016; Yılmaz, 2017). Bu doğrultuda, kış turizm konulu makalelerin görgül yaklaşımı daha çok tercih ettiği sonucu çıkarılabilir. Çalışmada yazarlık durumu incelendiğinde 83 makalenin toplamda 177 yazar tarafından yazıldığı ve bu çalışmaların bireyselden ziyade ortak yazarlı olduğu görülmüştür. Bunun nedeni, kış turizminin sadece turizm alanı ile ilgili değil, aynı zamanda coğrafya, doğa bilimleri, çevre yönetimi ve spor gibi alanlarla ilişkili olmasıdır.

Bu çalışma, araştırmacılara ve yazına çeşitli katkılar sağlamaktadır. Turizm alanında yapılacak benzer çalışmalara parametreler ve konu çerçevesi çizilmesinde yol gösterici olacağı düşünülmektedir. Bunun yanı sıra, alternatif bir turizm türü olan kış turizminin bibliyometrik yönlerini ele almasıyla ilk çalışma olması önem arz etmektedir. Ayrıca, çalışma kış turizmi alanında çalışacak araştırmacılara kapsam açısından bir vizyon belirtmektedir.

Kış turizmi alternatif bir turizm çeşidi olarak yazında fazla çalışılmamış bir konu olduğu dikkat çekmiştir. Bu nedenle, ileriki çalışmalarda yapılacak araştırmalar bu alanda olabileceği düşünülmektedir. Ayrıca, kış turizmi kapsamında iklim, kış spor merkezlerinin incelenmesi, bölge olarak kış turizmine açılma durumu gibi konuların seçildiği görülmüştür. Bu kapsamda yapılacak çalışmaların disiplinlerarası kapsamda değerlendirilmesi önemlidir. Bu çalışmada bazı sınırlılıklar bulunmaktadır. Öncelikle çalışma bahsedilen veri tabanlarında yer alan kış turizmi konulu makaleleri ele almıştır. İncelenen yıllar arasında başka veri tabanlarında konuya ilişkin makaleler bulunabilir. Yıl açısından da bu çalışma yapıldığı esnada yayımlanan konuya ilişkin makalelerin hepsi kapsam altına alınmamıştır. İleriki çalışmalarda, kış turizmine ilişkin sadece makaleler değil, ayrıca tez, bildiriler, kitap ve kitap bölümleri incelenerek bu çalışma tekrarlanabilir.

KAYNAKÇA

- Al, U. (2005). Çok yazarlılığın bilimsel iletişimdeki yeri, <http://www.bby.hacettepe.edu.tr/yayinlar/dosyalar/multipleauthorship.pdf>, Erişim Tarihi: 25.11.2017
- Al, U. ve Coştur, R. (2007). Türk Psikoloji Dergisi'nin Bibliyometrik Profili. Türk Kütüphaneciliği, 21(2): 142-163.
- Albayrak, A. (2013), Alternatif Turizm, Ankara: Detay Yayıncılık.
- Arslan, E. ve Emeksiz, M. (2016). Konaklama İşletmelerinde Çevre Yönetimi Konusunun Bibliyometrik Profili ve Gelecek Çalışmalar için Öneriler. Jomat Disiplinlerarası Akademik Turizm Dergisi, 1(1): 1-12.
- Ayaz, N. ve Apak, Ö.C. (2017). Kış Turizmine Katılan Yerli Ziyaretçilerin Seyahat Davranışları: Erciyes Kayak Merkezi Örneği. Erciyes Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 49: 27-43.
- Aydın, B. (2016). Van ve Bitlis İllerinde Kış Turizm Potansiyelinin Belirlenmesi ve Planlamaya Yönelik Öneriler, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Dalı, Van.
- Benckendorff, P. (2009). Themes and Trend in Australian and New Zealand Tourism Research: A Social Network Analysis of Citations in Two Leading Journals (1994-2007). Journal of Hospitality and Tourism Management, 16: 1-15.
- Berkman, A.Ü. ve Kozan, K. (1979). Amme İdaresi Dergisi'nde Yayımlanan Makaleler Üzerine Bir İnceleme. Amme İdaresi Dergisi, 12 (1): 9-26.
- Cevizkaya, G., İlsay, S. ve Avcıkurt, C. (2014). Turizm Alan Yazınında Engelliler ile İlgili Çalışmaların Bibliyometrik Profili. Gazi Üniversitesi Turizm Fakültesi Dergisi, 2: 101-108.
- Çakıcı, A. C., Yıldırım, O. ve Karacaoğlu, S. (2013). Ulusal Turizm Kongreleri Bildirilerinin Bibliyometrik Profili. 14. Ulusal Turizm Kongresi, Kayseri: 1429-1447.
- Çiçek, D., ve Kozak, N. (2012). Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi'nde Yayımlanan Hakem Denetimli Makalelerin Bibliyometrik Profili. VI. Lisansüstü Turizm Öğrencileri Araştırma Kongresi, Antalya: 196-211.

- Demirbulat GÜDÜ, Ö. Ve Tetik Dinç, N. (2017). Sürdürülebilir Turizm Konulu Lisansüstü Tezlerin Bibliyometrik Profili. *Seyahat ve Otel İşletmeciliği Dergisi*, 14(2): 20-30.
- Diodato, V. P. (1994), *Dictionary of Bibliometrics*, Portland: The Hawthorne Press.
- Doğaner, S. (2001), *Türkiye Turizm Coğrafyası*, İstanbul: Çantay Kitabevi.
- Gönençgil, B. ve Güngör, Y. (2002). Türkiye’de Dağ Turizmi, Potansiyeller, Sorunlar. Türkiye Dağları I. Ulusal Sempozyumu, 25-27 Haziran 2002, Ilgaz, Kastamonu.
- Güçlü Nergiz, H. (2014). Türkiye’de Lisansüstü Turizm Tezlerinin Bibliyometrik Profili(1990-2013). VII. Lisansüstü Turizm Öğrencileri Araştırma Kongresi, 04-05Nisan 2014, Kuşadası, Aydın: 212-221.
- Hall, C. M. (2011). Publish or Perish? Bibliometric Analysis. *Journal Ranking and The Assessment of Research Quality in Tourism, Tourism Management*, 32(1): 16-27.
- https://www.tursab.org.tr/tr/turizm-verileri/istatistikler/turkiyenin-dagcilik-ve-kayak-merkezleri_914.html erişim tarihi 20.11.2017
- Hu, C., ve Racherla, P. (2008). Visual Representation Of Knowledge Networks: A Social Network Analysis of Hospitality Research Domain. *International Journal of Hospitality Management*, 27:302-312.
- Huang, S. S. ve Hsu, C. H. (2008).Recent Tourism and Hospitality Research in China. *International Journal of Hospitality & Tourism Administration*, 9(3): 267-287.
- Hussein, A.ve Saç, F. (2008), *Genel Turizm Gelişimi-Geleceği*. Ankara: Siyasal Kitabevi.
- İçöz, O. ve Kozak, N. (1999).Turizm İşletmeciliği Dergisi'nin Turizm Literatürüne Katkısı Hakkında Bir İnceleme.*Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi*, 10(2): 9-17.
- İlban, O. M. ve Kaşlı, M. (2008), *Kış Turizmi, Turistik Ürün Çeşitlendirilmesi*, Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- İncekara, A. (1998). *Doğu Anadolu’da Kış Turizmi ve Gelişme Olanakları*. İstanbul: İstanbul Ticaret Odası.
- Jogaratanam, G., McCleary, K. W., Mena, M. M.ve Yoo, J. J. (2005).An Analysis of Hospitality and Tourism Research: Institutional Contributions. *Journal of Hospitality & Tourism Research*. 29(3): 356-371.
- Kim, S. (1998). *Content Analysis: Annals of Tourism Research and Journal of Travel Research*. Yayımlanmamış Doktora Tezi, University of Wisconsin-Stout.
- Kozak, N. (1994).Anatolia Dergisi'nde Yayımlanan Yazılar Üzerine Bir İnceleme.*Anatolia Turizm Araştırmaları Dergisi*, 5(3): 22-33.
- Kozak, N. (1995).Türkiye'de Yayımlanan Turizm Konulu Makaleler Üzerine Bir İnceleme.*Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi*, 6(1): 62-72.
- Kozak, N. (1999). Dünya Genelinde “Turizm”, “Rekreasyon” ve “Boş Zamanlar veDeğerlendirilmesi” Alanlarında Yayımlanmakta Olan Akademik Dergiler ÜzerindeBir Araştırma.*Türk Kütüphaneciliği*, 13(1): 5-27.
- Kozak, N. (2001).Türkiye'de Turizm Pazarlaması Literatürünün Gelişim Süreci:1972-1999 Yılları Arasında Hazırlanmış Lisansüstü Tez Çalışmaları Üzerine Biyo-Bibliyografik Bir İnceleme. *Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi*, 12(1): 26-33.
- Law, R., Ye, Q., Chen, W. ve Leung, R. (2009). Research Note An Analysis of the Most Influential Articles Published in Tourism Journals from 2000 to 2007: A Google Scholar Approach. *Journal of Travel & Tourism Marketing*, 26: 735–746.
- Ma, J. ve Law, R. (2009). Components of Tourism Research: Evidence from Annals of Tourism Research. *An International Journal of Tourism and Hospitality Research*, 20(1): 62-74.
- McBurney, M. K. ve Novak, P. L. (2002).What is Bibliometrics and Why Should You Care? *Proceedings of the Professional Communication Conference*: 108– 114.

- McKercher, B. (2007). A Study of Prolific Authors in 25 Tourism and Hospitality Journals. *Journal of Hospitality & Tourism Education*, 19(2): 23-30.
- Mursalov, Mirza (2009). Bir Turistik Ürün Çeşitlendirmesi Olarak Kış Turizmi ve Kış Turizmi Açısından Azerbaycan'ın Guba-Haçmaz Turizm Bölgesinin Arz Potansiyeli. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.
- Olçay, A., Karacıl, G. ve Sürme, M. (2017). Helal Turizm Alanının Bibliyometrik Profili. 1. Uluslararası Helal Turizm Kongresi, 07-09 Nisan, Antalya: 882-895.
- Özdemir, M. ve Kozak, N. (2000). Türkiye Turizm Yayıncılığı Tarihinden Bir SüreliYayın: T.C. Turizm Bankası A.Ş. Bülteni. *Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi*,11(2): 129-141.
- Özel, Ç. H. ve Kozak, N. (2012).Turizm Pazarlaması Alanının Bibliyometrik Profili(2000-2010) ve Bir Atıf Analizi Çalışması.*Türk Kütüphaneciliği*, 26(4): 715-733.
- Palmer, A. L. ve Montano, J. J. (2005).Tourism and Statistic Bibliometric Study 1998-2002. *Annals of Tourism Research*, 32(1): 167-178.
- Pendlebury, D. A. (2008). White Paper Using Bibliometrics in Evaluating Research. Web of Knowledge, http://wokinfo.com/media/pdf/UsingBibliometricsinEval_WP.pdf (Erişim: 02.11.2017).
- Pritchard, A. (1969). Statistical Bibliography or Bibliometrics?. *Journal of Documentation*, 25: 348-349.
- Riley, R. W. ve Love, L. L. (2000).The State of Qualitative Tourism Research. *Annals of Tourism Research*, 27(1): 164-187.
- Ryan, C. (2005). The Ranking and Rating of Academics and Journals in Tourism Research.*Tourism Management*, 26: 657-662.
- Sanchez, A. D., Garcia, J. A., Rama, M. C. ve Vazquez, E. G. (2016).Literature Review of Wine Tourism Research: Bibliometric Analysis (1984–2014). İçinde M.Peris-Ortiz, M. C. Rama ve C. Rueda-Armengot (Editörler), *Wine and Tourism: A Strategic Segment for Sustainable Economic Development*, İsviçre: Springer International Publishing: 257-273.
- Şahin, S. ve Acun, A. (2015).Turist Rehberliği Alanının Bibliyometrik Profili (Makaleler ve Lisansüstü Tezler). 16. Ulusal Turizm Kongresi, 12-15 Kasım, Çanakkale: 1456-1480.
- Şakar, G. D.ve Cerit, A. G. (2013). Uluslararası Alan İndekslerinde Türkiye PazarlamaYazını: Bibliyometrik Analizler ve Nitel Bir Araştırma.*Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 27(4): 37-62.
- Tayfun, A., Küçükergin, F. G., Aysen, E., Eren, A. ve Özekici, Y. K. (2016). Turizm Alanında Yazılan Lisansüstü Tezlere Yönelik Bibliyometrik Bir İnceleme.*Gazi Üniversitesi Turizm Fakültesi Dergisi*, 1 (2016), 50-69.
- Temizkan, S. P., Çiçek, D. ve Özdemir, C. (2015).Sağlık Turizmi Konusunda Yayınlanan Makalelerin Bibliyometrik Profili. *International Journal of Human Sciences*, 12(2): 394-415.
- Ulu, S. ve Akdağ, M. (2015).Dergilerde Yayınlanan Hakem Denetimli Makalelerin Bibliyometrik Profili: Selçuk İletişim Örneği,*Selçuk İletişim*, 9(1): 5-21.
- Ülker, İ. (1999). Dağ Turizmi Planlama Yöntemleri: Yüksek Dağlarımız, Kayak Merkezlerimiz, Ankara:T.C. Turizm Bakanlığı Yayınları.
- Xiao, H. ve Smith, S. L. J. (2005). Source Knowledge for Tourism Research. *Annals of Tourism Research*, 32 (1): 272-275.
- Zan, B. U. (2012). Türkiye'de Bilim Dallarında Karşılaştırmalı Bibliyometrik Analiz Çalışması. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Zencir, E. ve Kozak, N. (2012). Sosyal Bilimler Enstitü Dergilerinde Yayınlanan Turizm Makalelerinin Bibliyometrik Profili (2000-2010).VI. Lisansüstü Turizm Öğrencileri Araştırma Kongresi, Antalya: 673-682.

- Yılmaz, G. (2017). Restoranlarda Bahşış ile İlgili Yayınlanan Makalelerin Bibliyometrik Analizi. *Seyahat ve Otel İşletmeciliği Dergisi*, 14(2): 65-79.
- Yüncü, D. K. ve Kozak, N. (2012). *Anatolia Turizm Araştırmaları Dergisi'nin Bibliyometrik Analizi: Araştırma Konuları ve Kurumlar Arası İşbirliğinin Sosyal Ağ Analiz ile İncelenmesi*. VI. Lisansüstü Turizm Öğrencileri Araştırma Kongresi, Antalya: 642-660.